

**De nonnullis singularibus circa nervos opticos epistola / qua Johanni
Henrico Kesselring ... gratulatur.**

Contributors

Henckel, J. F. 1712-1779.
Kesselring, Johann Heinrich, 1713-1741.

Publication/Creation

[Halle] : [publisher not identified], [1738]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/xwvgz2sp>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DE
NONNVLLIS SINGVLARIBVS
CIRCA NERVOS OPTICOS
EPISTOLA

QVA
DOMINO
JOHANNI HENRICO KESSELRING

CVM
IN CELEBERRIMA VNIVERSITATE HALLENSI
PRO DOCTORIS GRADV
DISPVTARET

NOVOS HONORES GRATVLATVR
AMICVS EIVS ET CONTERRANEVS
JOACHIMVS FRIDERICVS HENCKEL.

IMPR. HALAE MDCCXXXVII.

AMICE HONORATISSIME.

LÆtitia verè magna est, quando conterraneum in locis à patria valde remotis obviam habere accidit; verum ea major adhuc est, quando cum illo amicitiam colere & tempus hac ratione jucunde atque utiliter simul colloquere licet. AMICE, hæc tibi dicta sunt, te enim alloquor. Tu eras conterraneus iste, cuius præsentia hic loci statim lætitiam mihi excitabat, quæque aucta fuit in dies, postquam fideli amicitia invicem neclrebamur arctius & utiliter inferiebamus reciproce, communicando ea, quæ minus vulgaria à Præceptoribus nostris partim diversis hic acceperamus. Verum quæ tristia narrabas! cum nos mox sejunctum iri per tuum discessum & redditum in patriam ex te percepissem. Quod cum mihi impossible esset impedire, lætor tamen te annuisse & voluisse, ut per literas in absentia amicitia nostra continuaretur atque nos eminus colloqueremur, sicuti hic coram inceperamus. Adhæc igitur quoque obligatus in præsentiarum hujus commercii literarii initium facio & singularia quædam de nervis opticis jam tibi transcribenda seligo. Nempe Ingeniosissimus atque Doctissimus Vir D.N. D. FERREIN, Præceptor meus Honoratissimus occasionem dedit, cum horum anatomiam doceret, materiam hanc secundum plures circumstantias, quas Autores specialiter non persecuti sunt in scriptis suis, considerandi, quoniam illa ad accuratiorem pathologiam consequendam perutilis mihi visa fuit. Scilicet nos observamus in corpore humano, quod nervorum firmitas proportionata sit longitudini illorum, præsertim quod attinet nervos sensorios, qui ad organum auditus, visus & odoratus abeunt, sic ut nervi sint molliores, qui non per longum spatium decurrunt & è contrario firmiores, qui longius in corpus extenduntur. Quoniam horum omnium expositio uberior nimis longa foret, in præsentibus literis unicè nervos opticos persequar, & quidem de illis quoque afferam tantum ea, quæ ad propositum meum magis utilia videbuntur, relinquendo plenariam descriptionem anatomicam eorum illis Autoribus, qui data

data opera illorum anatomen perfectam dare voluerunt.
Videmus in accuriori anatomia thalamos nervorum opti-
corum, ipsos tertii ventriculi cerebri parietes constituere,
rum nervorum opticorum caudicem eò loci quò invicem
coeunt, ejusdem tertii ventriculi inferiora claudere, seu pe-
ripheriæ partem immediate prope basin infundibuli effor-
mare, ut aqua ad tertium ventriculum affluente perpetuò
madeant, cum nec unica gutta ad infundibulum delabiqueat,
quæ nervos ipsos non alluat; horum enim communio præ-
pedit, ne serum è tertio ventriculo in cranii basin effunda-
tur; ad minimum igitur nervi optici in continuo vaporis
balneo fibrarum texturam laxante, jacent & inde semper
madescere debent. Ex hac causa nervi optici moliores
sunt quam ferè omnes alii nervi, ad minimum quam ii, qui
ita humiditatibus expositi non sunt. Verum nervorum o-
pticorum substantia non solum in principio mollis est, sed
quoque in progressu talis deprehenditur; ex iis enim disse-
ctis ubique materiam medullarem copiosè exprimere pos-
sumus, quod fere his nervis proprium. Celeberrimus
RUY SCHIRUS & peritissimus quoque Anatomicus Dominus
MERI & cum his recentiores fere omnes assunt, quod me-
dullaris horum nervorum substantia inclusa sit in cellulis,
verum si studiosius examinatur horum structura, patebit,
quod quilibet medullaris fasciculus nervum opticum com-
ponens investiatur pia matre in tubulum producta, nusquam
vero in cellulas expansa. Tandem substantia medullaris
nervorum opticorum missis suis integumentis in retinam
abit, quæ valde molles est, atque ab ipsa medulla non nisi
quod haec magis alba sit, differre videtur. Retina dividi-
tur in portionem medullarem & crystallinam; illa est po-
sterior & ambit humorem vitreum usque ad circumferen-
tiam corporis crystallini, ubi illa dividitur in laminam an-
teriorem & posteriorem, quæ duæ laminæ faciunt cysti-
dem corpus crystallinum concludentem, & nominatur
portio crystallina membranæ retinæ, quia firmior est &
transparentior, quam portio medullaris. Ex quo etiam ap-
paret, quod nervi optici præ reliquis omnibus id singula-

re habeant, quod secundum extremitates suas hic loci plane nudi desinant, dum retinam formant, quò eò aptius officio suo fungi possint. Quod necessum fuerit, ut hi nervi molles fabricarentur, physiologia probat, quam breviter tangam. De functione nervorum, num fiat per vibrationem, aut per influxum liquidi cuiusdam duæ sunt diversæ opiniones, quarum unam alii, alii alteram defendunt, verum quod me attinet, nihil obstat credo, quo minus utrumque concurrat & ad idem contribuat: interim tamen vibratio maximè apta esse videtur ad explicanda plurima phænomena sive effectus actionis nervorum. Per istam vibrationem excitatam per quamcunque rem, quæ eam efficere modo valet, nervi impressionem susceptam ad cerebrum usque portant & nos sentire faciunt. Quibus positis videre est, necesse esse, ut hi nervi molles facti sint, quoniam valdè breves sunt; quodsi adeo firmi essent, vibratio nimis celeris fieret, sicut id ab odore fortioris spiritus in nervis olfactoriis fieri videamus, atque impressiones nimis celeriter atque vehementer ad cerebrum delatae istud facile ad convulsiones concitarent, quæ porro multarum perturbationum in œconomia animali causa essent. Fidem faciunt hujus explicationis perceptiones de coloribus, quos minus aut magis vividos apparere pro majori aut minori, qua fibrae nervorum opticorum tremiscunt celeritate, ostensum fuit in Commentariis Academiæ scientiarum anni 1699. Quare cum hi nervi continuo humore allabente humescant, effectus illorum moderatior evadit, & ii hoc ipso officio suo melius funguntur.

Quodsi pathologiam consulo, ista sententiam meam confirmat, dum per experientias docet, quod pro diverso arteriarum pulsu variaque inde nervorum vibratione, diversi absque ulla aëris externi tremoribus soni percipiuntur, quemadmodum in commotione cerebri, delirio, phrenitide; quod lux nimis fulgida oculos nimis quoque feriat & ita aliquando lædat, ut homines cœci fiant. Quare si jam nervi optici firmiores essent, ideoque magis vibrati-

bratiles, impossibile esset tum pati lucem, quamvis debilem, sine visus l^exione: legatur Cap. 26. & 33. Tractatus DN. ST. YVES de morbis oculorum, vbi exempla ejusmodi plura afferuntur. Videmus etiam, quod, quo magis pars aliqua corporis nostri per inflammationem tenditur atque elastica sit, eò acutiores dolores in illa à levi causa producantur, quemadmodum e. g. membranam uream in tali statu minima lux offendit atque dolores incredibiles creat. Morbi dolorosi, quales sunt arthritis, podagra &c. magis personas cholerici atque melancholici temperamenti excruciant, quam quidem illas, quæ structuræ minus elasticae & minus firmæ sunt. Jam autem ostendere porrò animus est, quod disquisitio nervorum opticorum secundum suas circumstantias speciales in pathologiæ usum cedat, dum mediante illa specialem causam paralysis nervorum opticorum investigamus. Notum in genere est, quod paralysis ordinario producatur à relaxatione aut resolutione nervi, quam nempe sequitur relaxatio partium, in quas hic vel ille nervus distribuitur; id autem nervis opticis specialiter atque palmario accidere potest. Omnes Anatomici confirmant, quod detur humiditas in tertio ventriculo cerebri, quam tubuli secretorii ex arteriis nevralymphaticis plexus choroidei oriundi secernunt. Quod si jam accedit, ut ista humiditas secernatur in majori copia nec eadem quantitate a glandula pituitaria excipi queat, necessario contingit, quod accumulata non comprimat solum principia nervorum opticorum, verum etiam quod magis est attendendum, ea inundet, humectet, relaxet, sicque specialiter hos nervos ratione situs paralysi exponat. Secretionis autem copiosae plures causæ esse possunt, quarum unam hic tantum allegabo, quoniam ad materiam nostram proprius accedit. Nimirum ex practicorum observationibus discimus, quod insignis relaxatio partium solidarum vel fibrarum vasa constituentium efficiat, ut propter tonum hunc destructum humorum aquosorum abundantior secretio fiat, ut in hydrope videre est. Quibus positis statim intelligimus, quod exhalationes, quæ in o-

inibus ventriculis cerebri continuo fiunt, fibras partium vicinarum relaxare & consequenter per eas humorum lymphaticorum accumulationem causari possint. Porro autem paralysis nervorum opticorum sc̄epe infantibus a nativitate est, atque id itidem ab horum nervorum situ & principio dependet, siquidem quoque constat, quod foetus ordinario plus humiditatis quam adulti habeant, ut illa consequenter non minus in tertio ventriculo cerebri ab iisdem causis & quidem facilius nimis secerni, ac denique paralysis ansam pr̄æbere possit, antequam infans luci exponitur. Similiter constat, quod senes huic paralysis magis obnoxii sint quam alii, quoniam ordinario in ventriculis cerebri eorum apertis secundum allatas experientias DN. D. FERREIN, multa humiditas reperitur. Experientia tandem nos certiores facit, quod haec paralysis, si sola invadit, apoplexiæ præludium esse non soleat, sicut quidem reliquorum nervorum paralysis, ut ea e.g. quæ nervos faciei resolvit; ratio autem, cur ea paralysis generalem non prænunciet, est, quod causa paralysis nervorum opticorum sit humor inclusus in loco particulari, & fieri non possit, ut reliqui nervi inde affiantur. Quare si nihilo minus eodem tempore apoplexia superveniet, certus sum, quod illa non ab hac causa speciali dependeat, verum causâ tum alia generalis adsit. Ex dictis patet denique, quare unus sine alio paralyticus raro evadat, ambo enim eodem sero humectantur, licet pro peculiari dispositione unus fortius & citius, alter debilius & tardius affici queat. Quod paralysis recens natorum infantum attinet, notandum adhuc est, quod aliorum nervorum resolutio connata non observetur; si excipias paralysis portionis mollis nervorum acousticorum, de qua inferius. Quod si aliter unquam contigerit, existimo saltem in integro seculo unum exemplum proferri posse.

Curam autem hujus paralyseos quod spectat, nescio an autorum aliquis ejus mentionem fecerit, quoniam de hac causa speciali fortassis non cogitarunt. Interim Dominus ST. YVES Praeceptor meus, Vir expertissimus atque ob

ob felicissimas oculorum affectionum sanationes notissimus, mihi confessus est, quod semper observaverit, quod paralysis, quæ successivè venit, sine dolore, sine conatu vomendi, sine mutatione notabili quoad magnitudinem oculi, scèp̄t̄ amb̄os oculos l̄edat, aut si unus modo nervus patiarur, alter paulò post quoque corripiatur & morbus semper aut ferè semper incurabilis sit, maximè si infantes aut senes aggreditur, in quibus nempe causa magis foveatur, uti apud Eundem ipse exemplum vidi in fœmina 50 annorum. Credo hic concludere licere, quod his sub circumstantiis ingruens paralysis à causa speciæli, quam hæc tenus exposui, proveniat, inde enim & morbi historia & ejus incurabilitas intelligitur, quæ in genere de omni paralysi nervi optici prædicari non potest, quoniam aliqua paralysis species datur, quæ ab infarctu vasorum sanguineorum, quæ nervos opticos comitantur, oritur, dum vasa hæc tumefacta nervos comprimunt & consequenter paralysin efficiunt, quam autem in initio, nempe primis tribus vel quinque diebus, artis suæ peritus tollere potest, sicuti ejus rei plura exempla apud D.N. S.T. YVES vidi. Ille autem in quacunque paralysis specie eadem remedia generalia semper adhibere solet, curando ne perfecta evadat.

Hic limites mihi una figo, nec nisi brevibus noto, quod cuncta ferè, quæ hæc tenus dixi, valeant quoque de portione molli nervorum acusticorum. Paucis nota est vera ejus origo, quæ plane diversa ab origine partis durioris nervi acustici; constat enim ex observatis DN. FERREIN in diario Gallico m. Maji an. 1733. allatis, portionem ejusdem nervi molliorem in auditus organum abeuntem ex interioribus ipsius quarti cerebri ventriculi prodire, ut non minus quam nervus opticus sero in ventriculis non tarò collectio madeat. Haec interim diversitas in se connet rationem, quare portio mollis paralytica fieri possit, nec portio dura simul afficiatur. In specie quoque notandum, quod hæc portio mollis nervi acustici mollior sit quam nervus opticus atque consequenter paralysi magis

subjecta; unde intelligitur, cur plures surdi sint quam cœci. Relinquo autem hanc materiam dicturus pauca adhuc de complicatione paralysis nervorum opticorum atque acusticorum, quatenus eam experientia confirmavit. Hac duæ species sœpe sibi invicem comites junguntur aut succedunt, eadem enim ferè causæ. Paralysis nervorum acusticorum, quæ successive & sine doloribus ingruit, ferè semper incurabilis, præsertim quando dictæ duæ species in uno subiecto combinatae sunt, ut ex dictis facile colligitur. Quod enim ultimo nervos olfactorios attinet, paralysis eoruin tam frequens, quam paralysis nervorum opticorum atque acusticorum non est; ratio autem ex Anatomia petitur. Interim per alios comperio, quod meliores canes venatici sœpe odoratum perdant: anne tum credibile, quod illorum nervi olfactorii facti fuerint paralytici? ad minimum paralysis ex structura horum nervorum in illis facile intelligitur.

Vides jam, AMICE HONORATISSIME, ea, quæ singularia circa nervos opticos præsertim TIBI communicare volui, his saltē petitionem jongo, ut quæ observaveris olim in hac re, communicare velis, sicuti id me facturum esse TIBI spondeo. Concedas insimul, ut sub finem hujus epistolæ TIBI quæstionem materię affinem proponam: an nempe glaucoma cum causa dicta speciali paralysis nervorum opticorum connexionem habeat? Paralysis nervorum opticorum, cui vera cataracta succedit, glaucoma constituere nonnulli censem. Quodsi super hac quaestione opinionem TUAM mihi dixeris, multum TIBI obligatus ero.

Has jam litteras ad TE, AMICE SAVISSIME, das, Halam mitto, quoniam novi TE illuc concessisse, ut Doctoris Medicinæ honores capesseres, quos TIBI faustos eximia TUÆ doctrina atque eruditio certo spondet omine. Præterquam enim quod plures annos impenderis ad studia medica atque philosophica perficienda, non satis esse credidisti à pluribus eruditis patriæ nostræ edoceri, sub quorum præsidio specimina publica dedisti; sed peregrinari

nari atque exoticas academias Germaniae invisere animus
fuit, ut Celeberrimos nostri seculi Viros audiendo studia
TUA plane excoleres. In academiis quidem ordinario
theoreticè discitur, cum autem in arte nostra practicè
quoque discendum sit, theatra atque nosocomia intravi-
sti. Quamobrem plures terras partim à patria longè re-
motas, sed tamen propter scientiarum culturam celeber-
rimas, & frequenti occasione proficiendi commendabiles
urbes adiisti. Anne enim plura sunt loca, ubi talis occa-
sio frequentior, quam Berolini, Londini & Parisiis. Quo-
cum ardore autem ibi quæsiveris hanc utilitatem, ipse te-
stis sum quoad ultimum locum; nulla quippe difficultas
hic impedivit, quo minus studiis TUIS propositis vacares,
ut ea prorsus perficeres. Sufficit dixisse, ne TIBI blandi-
ri videar, AMICE, quod scientiæ TUÆ specimina patriæ
nostræ exhibitum ipse eas. Permittas adhuc rogo, AMICE
HONORATISSIME, ut felices olim successus in omni-
bus conatibus TUIS TIBI apprecer, atque ut de novis
honoribus, qui prima eruditionis TUÆ documenta sunt,
TIBI gratuler, cum voto, ut hos mox alii in serie optata
sequantur. Profectò, AMICE SVAVISSIME, maximo-
pere gaudebo, sicubi TE aliquando felicitatibus cumula-
tum videre mihi liceret, dum persuasus esse potes, quod
TE sincerrima amicitia colam, quam qui

T I B I

Parisiis, d. 20 Maii,
1738.

reditissimus

J. F. H.

卷之三

Digitized by srujanika@gmail.com

351

卷之三

三一五